

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Lep izgled našim kranjskim mestom in trgom,

kateri bodo imeli prihodnji ponedeljek, t. j. 30. junija svoje tri poslance voliti (v Ljubljani, na Dolenjskem, in na Gorenjskem z Notranjskim vred), — dali so vrli volilni možje k met-skih občin, ki so volili zadnji vtorek, na Kresni dan, svoje poslance, — na ta dan, ki je starim pradedom našim poganskim Slovenom zarad tega takó svet bil, da so ga z zažiganjem ognjev častili, ker jim je naznanjal preobračaj solca, preobračaj časa. Sijajni uspeh naše narodne stvari na ta slovenski slovenski dan naj torej bode tudi nam podoben dnevnemu pomenu, preobratu političnemu, naj se nasledki naše velike in cele narodne zmage izkažejo vrednimi naše lepe narodne discipline, ki je pokazala se v takem odličnem svitu politične zrelosti, kakor še prej nikdar, kar Slovenci narodno-politične boje vojujemo za sveto narodno slovensko pravdo.

S ponosom se smemo kranjski Slovenci na prvi dan volitev ozreti. Dali smo, mi prebivalci sredine razkosane Slovenije, lep izgled bratom na slovenskem Štajerji, na Goriškem, v družem Primorji, na Koroškem. Tako se mora slovenski voliti v tacihi časih, kakor so denašnji, ko nam gre še za uvete ali pogoje narodne eksistence. **Jednoglasi** so volili vsi Slovenci kmetijskih občin na Kranjskem narodne kandidate. Trije: Obreza, Pfeifer, Klun so voljeni čisto jednoglasi. Četrti Hohenwart ima tudi jednoglasi vseh 246 slovenskih glasov, le dva „Weissenfelsova“, kot Nemca nijsta glasovala zanj, temuč za notarja

Preširna. Tudi za petega slovenskega kandidata grofa Barbota so glasovali vsi Slovenci (samo uboga 2 v Trebnem in 2 v Radečah ne, katerih „slavna“ imena bomo pa uže spodobno počastili, kadar jih zvemo) in le nemški Kočevarji proti.

Torej take jednoglasnosti, take politične discipline imate iskati, kakor so jo naši kmetijski volilni možje zopet pokazali. Nemškutarjev, ki bi kaj vpliva imeli, nij več in jih nij nikjer. Pred šestimi leti je vendar še na Gorenjskem precej glasov ujel nemškutarski kandidat Apfaltrera, na Dolenjskem je celo zmagal zloglasni Dežman-renegat v jednom okraji, slepareč z obljubami, v družem je zoper Pfeiferja imel ponemškuteni boré Zagorec še prilično nemčurskih glasov, zdaj némajo nemškutarji nič in zopet nič glasov, le jedino še pest Kočevarjev, ki so pa Nemci. Torej renegat Dežman, ki je v zadnjem državnem zboru redno za dr. Vošnjakom vstajal in se drzil govoriti proti vsem našim terjatvam „v imenu Slovencev, katere ima čast zastopati,“ kakor je vselej dejal — ta politični nesramnež in glavni ščuvaj narodnega razpora v slovenskej zemlji, leži denes moralčno na tleh, osramočén od celega naroda. Ludstvo slovensko se je vtorek na Kranjskem jednoglasi izreklo za nas in zoper germanizatorje in apostate ter izdajalce Slovenstva. Nema-li renegat Dežman ušes, da bi slišal, očíj, da bi videl?

Tako narodno jednoglasnost bodo, — to smelo trdimo, da si so se volitve še le pričele — mej vsemi narodi v Avstriji samo še morda Čehi pokazali. Slovenci na Kranjskem

smo bili prvi na volišče poklicani in, bóga-mi, nijsmo dali slabega izgleda.

Ali naši volilci nijso kar tja v en dan tako jednoglasi volili. Temuč s premislekom. Mi zdaj lahko povemo, da so nekateri močno ugovarjali ali proti kandidatu, ali ker so mislili, da smo se premalo prej dogovorili. Na vse zadnje pa so rodoljubno rekli: vélika naša narodna ideja, potrebna složnost terja od nas, da osobno mnenje na stran denemo, ker jednega skupnega nemškutarskega sovražnika imamo, in kadar se tega popolnem in za vselej otresemo, potlej bomo mej soboj izbirali in razgovorili se. In to mora imponirati.

Zatorej naj si narodni volilci naših kranjskih mest in trgov izgled jemljó na izbornikih naše dežele in naj energično delajo, da našega naroda ideja premaga tudi v mestu. Mi smo vsi sinovi jednega rodu in kolena, jedne domovine. Mi vsi imamo jedne interese, z blagostanjem kmeta raste in je zjedinjeno blagostanje meščana in tržana. Torej na noge, vsi zavestni in narodno omikani volilci v Ljubljani, v dolenjskih, notranjskih in gorenjskih mestih, delajte mej svojimi someščani precej, da zmagamo tudi v teh okrajih, in zmagati moremo, kakor stvari stojé, povsod. Vlada je dozdej nevtralna, uradniki pritiskati ne smejo, neodvisni možjé imajo določevati, — naj ti rok križem ne držé! Zamuditi pa se ne sme nič, precej na delo!

Kandidatura v celjskej mestnej skupini.

Iz zgornje savinjske doline 24. junija.

[Izviren dopis.]

Dr. Foregger dela na vse kriplje, kakor čujemo — kajti k nam ga nij bilo in ga tudi

Listek.

Kosmas Makabejec.

XVII.

Rojen Požežan in Slavonec, prisednik I. razreda in urbarski referent Franjo Erlinger nij trpel avskultantov, ker so neznosni ljudje avskultanti, kakor je rekel. V knjigah kazenskega zakona in postopnika je imel na papirnatih izrescih zabilježene paragrafe, katere je potreboval pri tem ali onem zločinstvu; enkrat se je bilo zgodilo, da je imel soditi o ubojstvu, pa je bil zašel mej paragrafe, tičoče se bigamije; o avskultant! kaj si naredil, da so se Erlingeru pomešali paragrafi? potem pa naj bi trpel avskultanta blizu sebe! ampak odkar je prišel Kosmas v Požežgo, se nijso Erlingeru nigdar zmešali pravi paragrafi ali celo poizgubili, k večjemu so se pokregali mej soboj paragrafi, tičoči se umorstva in ubojstva, ker je Erlinger vedno trdil, da je to vse eno. „Mrtav je mrtav — je rekel —

ako ga je umorilo ili ubio“, in vse besedovanje predsednikovo v tem pogledu je bilo bob v steno. Če je tekla pravda o tem, se Kosmas nij smejal, kakor so se navadno smejali njegovi predhodniki v dostojanstvu avskultantovskem, ampak kar modro se je držal ter je molčal in nij hotel iz bedaka norca delati, k večjemu mu je prišel v spomin verz iz Mozartove čitanke za I. gimnazijalni razred:

Ochs und Esel zankten sich
Und stritten um die Wette
Wer am meisten Weissheit hätte itd.

in ta okolnost je doprinesla precej k temu, da ga Erlinger nij zaničeval, kakor je iz dna duše mrzil in preziral vse druge avskultante, kolikor jih je kdaj dobil pri sodbenem stolu, ter kateri so mu celo puhali dim skozi ključavniško luknjo, ako nijso smeli v njegovo sobo, in pa na njegovem kanapeju je ležal enkrat eden, raztegnen, kakor žaba v mlaki, kar Erlinger nij mogel pozabiti nigdar.

„Samo pomislite si, dragi amice — je rekel Kosmasu — na kanapeju je ležao jedan

prislužnik, znate, na kanapeju jednoga prisednika I. razreda!“ Kosmas je kar zijal, strmél in se čudil nad impertinenco tega avskultanta, ki si je podstopil raztegniti se na kanapeju sedmega dietnega razreda, a bil bi smel sedeti po pravici jedva na trdej klopi dvanajstega klina činovniške lojtre, na kateri se pleza kakor na pruskim gimnazijah odzgoraj doli.

Potem ko sta oba, Erlinger in Makabejec, izrazila vsak svoj anatema nad tak m brezobraznim avskultantom, se je Kosmas moral vsesti na isti kanape, katerega je bil onečastil svoje dni en avskultant, in moral je čitati na glas „Agramer Zeitung“ od kraja do konca, kaditi pač nij smel v tej sobi nigdar, to je smel le na potovanjih, kadar se je stari zibal v smrtnej nevarnosti, drugače pa ne.

To idiličko življenje po dovršenej urbarskej komisiji v Katini pa nij dolgo trajalo, ker je Kosmasov principal opazil, da le premalo dela v njegovej referadi, ter ga je neki dan reklamiral, sicer ne od predsednika, ta

ne bode, in za sebe agitira, pa upanje je, da mož propade in zmaga nasprotni njegov kandidat. In kdo je ta? Dozdaj za nikogar drugega ne vemo, kakor za viteza Berksa, ki je od Konjičanov in Brežičanov uže proglašen za kandidata. Vitez Berks res nij naš mož, gotovo pa je veliko boljši od Foreggerja. On je poštenega avstrijskega mišljenja in za izpeljavo ustave, to je, za praktično izvršitev narodne ravnopravnosti. Posebno izveden pa je v narodno-gospodarskih stvareh, kar je dokazal v mnogih spisih v gospodarskih časnikih.

Najlepše se ve da bi bilo, ko bi mi Slovenci mogli z upom na zmago postaviti svojega popolnem narodnega kandidata, pa to za zdaj absolutno nij mogoče. Cela skupina šteje 700 volilcev, mej temi je le kakih 200 zanesljivo in zavestno narodnih. Mi tedaj s tem številom glasov pač lahko pripomagamo kandidatu do zmage, kateri ima upanje tudi na glasove od druge strani, sami pa ničesar ne opravimo. Da dr. Foregger in prusijanska klika v Celji podlegne, želimo vsi, in ker to doseči po drugem potu nij mogoče, združimo Slovenci svoje moči s tistimi volilci v mestih in trgih, ki sicer ne spadajo k naši stranki, pa vendar so siti celjskega prusijanstva ter hoté glasovati za Berkso.

Vsaka zmešnjava s kako novo kandidaturo bi nikomur družemu ne hasnila, kakor Foreggerju. Politika je vednost in navadno nij dobro z glavo skozi zid prodirati. Tako mislijo mnogi rodoljubi v zgorenjej savinskeje dolini, na Vranskem, v Mozirju in Šoštanjih! Tako mnenje je tudi v Žavci, Šmarji in drugod. To pač moramo zahtevati od g. vit. Berksa, da ostane zvest svojeje obljudi, in kot zvest liberalce se resno poteguje za izvršitev v 19. členu zagotovljene narodne ravnopravnosti. Tudi pričakujemo, da se bo g. vitez Berks sam predstavljal v naši dolini, da ga osobno spoznamo. Ugovarjanje zaradi njegovega verskega mišljenja pustimo tačas na strani, ker v tem oziru pač zdaj némamo na izbiro drugih kandidatov kot Foreggerja in Berkso. Naj bo tedaj konec besedovanja, in dajmo pri volitvi 4. julija Slovenci svoje glase g. vitezu Hugu Berksu!

Volitve v državni zbor.

Za ljubljansko mesto hočejo meščanje kot kandidata postaviti in ga voliti g. Josip

si nij veliko storil za to, kje in kaj Kosmas dela, ampak je lepo samega sebe s Kosmasom vred zaprl v sobo, pa je Makabejca zapregel v svoj civilni plug, a Erlinger je skoro zdivjal za svojim avskultantom, katerega nij mogel več dobiti in katerega je uže bil vajen videti zapreženega na brani urbarskeje.

Vinograda nij imel Erlinger, kakor so jih imeli skoro vsi drugi gospodje pri sodniji, ampak hišo je pač imel svojo in pa vrt; za hišo ga nij bilo ravno strah, da bi mu jo kdo odnesel, vrt mu je pač delal — sicer ne sivih las, ker je nosil baroko — ampak skrbij mu je delal več, nego je bilo vredno vse, kar je v njem zraslo. — Arestanta je bil nastavljen enkrat, da mu čuva ribezle, pa kaj bi arestant čuval, še jedel jih je, in potem je Erlinger zgubil poverenje do arestantov, a Kosmasa nij hotel prositi, da mu čuva ribezle, ker se je menda bal, da si ne bi prižgal cigaro ter mu zapalil plot na vrtu. Kakor z Erlingerom, tako je Kosmas tudi z drugimi Požežani dobro

Schneid-a viteza Treuenfeld, ki je tajnik v kabinetnej kanceliji Njega veličanstva cesarja na Dunaji, in kateri je kot veliki posestnik na Kranjskem in kot bivši uradnik v Novem mestu vedno pokazoval se kot pravičen mož in prijatelj našega naroda. Zmagali bomo z njim prav gotovo.

Iz Brežic se nam telegrafira: Vsa rovanja zoper Berkso so le zvite mahinacije Foreggerijancev, zato mi ostajemo pri Berksu!

Iz Vuherij nam telegrafira znani narodni posestnik g. Držečnik: „V Janževem Vrhu je zmaga naša. Vsi trije volilni možje so vrli narodnjaki.“ (V tem okraji so zmagovali dozdej nemškutarji, zdaj so torej zmagali trije volilci za Gölla, ki bode voljen kljub baharstvu v zadnej „Tagesposti“, ki trdi, da so v slovenj bistriškem okraji volitve volilnih mož na korist nemškutarju kandidatu Ladislavu Poseku izpadle, česar pa ne verujemo. Ur.)

O volitvah na Koroškem se piše v „N. Fr. Pr.“ takó: „Volitve volilnih mož v Beljaško-Boroveljskem okraji so večjidel v konservativnem smislu izpale, celo v industrijalnem kraji Bstrici; v Rožnej dolini so zmagali klerikalci (mora se reči Slovenci). Ne menj ugodno so izpadle prvotne volitve za klerikalce v okraji Velikovec-Celovec (kandidat Einspieler). Pod tacimi avspicijami je torej bati se, da bosta voljena kandidata klerikalcev, župnik Friderik Neste in katehet Andrej Einspieler.“ — Da bi se ta nemški strah le uresničil.

Glasov se je oddalo pri volitvi 24. t. m. 1. V volišči Ljubljana - Vrhnika-Litija Zatičina-Rbnica-Velike Lašče 236, vsi so bili za g. Kljuna. 2. V volišči Postojna-Logatec 151, vsi za g. Obrezo. 3. V volišči Kranj-Loka-Kamnik-Radovljica 248, izmej teh je dobil grof Hohenwart 246, 2 glasov v Radovljici pa gosp. Preširen. 4. V volišči Krško-Črnomelj itd. 165, vsi so bili za g. Pfeiferja. 5. V volišči Kočevje-Radeče-Trebnje itd. se je oddalo 135 glasov, 97 jih je dobil grof Barbo, 38 pa Wurzbach; v Radečah je dobil grof Barbo namreč 46, v Trebnjem 41 in v Kočevji 10 glasov; g. Wurzbach je dobil v Kočevji 34 v Trebnjem in Radečah pa po dva glasa.

shajal, samo enkrat so bili nahrupili nanj v čitalnici, da je bilo groza.

Prišla sta bila namreč v Požego dva neizmerno bogata [gospoda iz Beča, eden njiju je celo lepo žensko pripeljal soboj, mlado rojeno grofico ali kaj. Ta dva bogataša sta kupila od občine grada Požege šumo Padež zvano, ali prav za prav hraste, iz katerih sta dala seči dožice. Plačala nijsta nič, ne krajcarja ne, niti gradskeje občini, niti delavcem, ampak vsak ugledniji gradski zastopnik je dobil lepo uro v dar in pa cigare sta delila oba po Požegi vsakemu količkaj dobro oblečenemu človeku. — V ošteriji, kjer sta odsela, je dobil marker precej prvi dan 5 gld. v dar, in telegrafist 10 gld., ker je prevzel ter odpravil telegram po noči. — Ko se je to zvedelo, so se Požežani kar trgali, kateri bi tem bogatašem s tem ali onim vstregel; našla sta trgovca, ki je brez predplate nabavljal delavcem hrano, če jim je zmanjkalo drobnih denarjev, so Požežani kar silili desetače tujcema.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. junija.
Kakor pri nas na Kranjskem, voliti so kmetski okraji včeraj tudi na dolenjem in gorenjem Avstrijskem, tam 10 tu 7 poslancev. V gorenjem Avstrijskem je izvoljenih 7 konservativcev, v dolenjem Avstrijskem pa le jeden konservativce in 8 liberalcev, iz jednega okraja nij še znan izid. Torej tu je skoro tako ostalo, kakor je bilo, le jeden sedež so si konservativci na gorenjem Avstrijskem pridobili.

V shodu konservativnih velikoposestnikov v Pragi je z veliko večino glasov priznalo se potrebo, vstopiti v državni zbor in nastavljen se je odbor, ki se bode radi kacega kompromisa dogovarjal z ustavovernim velikoposestvom. Odbor teh se je izrazil, da hoče pomagati, da se bode dosegel za obe strani pošten sporazum.

Znani vodja ustavoverne stranke, dr. Herbst, ki je po besedah ustavovernega poslanca Auspitzza vse avstrijske zmešnjave in bede v notranjem sam kriv, ker je delal zmirom le osobno politiko, hodi zdaj po svojem volilnem okraji, in je te dni govoril svojim volilcem v Tetschenu o pogubnosti okupacijske politike in proti spravi s Čehi. Po jednej strani pridiguje, da se ne sme niti en jota od ustave proč vzeti, po drugej pa pravi, da se bode ustava uže izpremenila, „kadar ugoden čas pride.“

Vnanje države.

Srbska vlada je predlagala ruskej, naj bi srbski in bolgarski možje razsodili prepri radi mejne črte ob Kuli (Adlie), ali ruska vlada je ta predlog zavrgla. Zaradi tega je srbska vlada svojega komisarja poklicala iz Zajčarja, in ruske čete so zasedle ozemlje, katero hoče Srbija za se vzeti a je vsled berlinskega dogovora pridano Bolgariji.

Mjnarodna komisija za določitev meje mej Srbijo in Turčijo odšla je v Vranjo. Srbska narodna skupščina sklicala se bode 15. julija, in bo reševala vprašanje o ravnopravnosti judov v Srbiji, katero terja od Srbije berlinski dogovor.

Za vlado kneza bolgarskega, Aleksandra I. je poslala ruska vlada v Sofijo diplomata Kumanija in generala Parcova. Prvi bode vodil diplomatsko kancelijo knježevu, drugi pa vojničko. Kumanija in Parcova je ruski car svojemu nečaku toplo priporočil, ne bosta sicer prevzela nikakega ministerstva, ali uplivala bosta odločilno. General Parcov je uže dospel v Sofijo. Zankov, ki je bil pred kratkim imenovan za guvernerja v Varni, bode odposlan v Carigrad za agenta, kakor hitro bo knez Aleksander nastopil vlado.

Egiptovski podkralj se neče odpovedati vladanju, temuč je konzuloma franco-

Neki večer je bila tombola v čitalnici, na katero sta se ve da bila, kakor se spodobi, povabljeni bogata Dunajčana. Dolgo so čakali na goste, pa ker jih le nij bilo, se je pričela tombola; ambo je bil uže izigran, kar naenkrat se odpró širom vrata in pričakovana dva Kresusa z damo prideta v sobano. Vse se je vrtelo, bil je to svečani moment za historijo požeške „narodne“ čitalnice. Ves odbor je bil na nogah, vsak je hotel brže bolje izraziti veliko radost nad to redko srečo, katera je doletela nocoj čitalnico.

Ko so se posedli gostje, je rekel čitalnični blagajnik, da se mora tombola zaradi novo pridanih gostov še enkrat pričeti, in sicer se bode klicalo nemški. Vse je bilo zadovoljno s tem predlogom; ali naš Kosmas, ki je bil tudi čitalničar, je rekel, da to ne more in ne sme biti, prvo, ker je čitalnica hrvatska, a drugo ker so bečki bogataši znali ali vsaj znati mogli, kedaj počima tombola, pa so imeli priti o pravem času, če so zares povabljeni bili.

skemu in angleškemu, ki ga v to silita, dejal, naj se obrnejo do sultana. Tedaj egiptovski vladar se ustavlja evropskim vlastim in tudi Bismarkovo vmešavanje nij imelo vspeha do zdaj. Sicer pa se na drugi strani pravi, da je vse vkup le manevar, a da se bode egiptovski zapravljevec na vse zadnje še udal.

Iz Carigrada javlja se 23. t. m. „P. C.“, da je papež dal velikemu vezirju Chaireddin paši, ministru vnanjih poslov Karatheodory paši, vojnemu ministru Osman paši in justičnemu ministru Said paši veliki križ Pijevega reda za to, ker so si pridobili zaslug v poravnanju prepira, ki je vladal mej armeniško-katoliškimi občani. Odlikovanje za Chaireddina je v briljantih ukovano.

V londonskeji zgozrenjej zbornici je 24. t. m. prečital Cambridge priporočilna pisma, katera se je dalo princu Ludviku **Napoleonu** na Chelmsforda in Frère-ja. Poudarjal je, da bi se moral umorjeni princ vojski pridružiti samo kot gledalec in globoko je obžaloval strašno nesrečo. Beaconsfield je priznal, da se je življenje princeva po nepotrebnem in ne usmiljeno žrtvovalo, hvalil je princa in obžaloval cesarico Evgenijo. Isto tako je govoril Granville in se nadejal pojasnil, zakaj da se je pripravilo princa v tako „siten položaj“. Na vprašanje njegovo je odgovoril Salisbury, da sta Anglija in Francoska kedivu egiptovskemu priporočali, naj ta prepusti vladarski prestol svojemu sinu.

Angleška kraljica je obiskala bivšo francosko cesarico Evgenijo tolažit jo zaradi smrti mladega sina. Evgenijino stanje se je izboljšalo.

Nemški berlinski „rajsttag“ je sprejel v tretjem branji načrt zakona elsaško-lotrinske ustave „eu bloc“ in v drugem branju preuredbo državnega etata in elsaško-lotrinskih deželnih dohodkov in stroškov za l. 1879/80, katere preuredbe je trebalo vsled tega zakona elsaške ustave.

Dopisi.

Iz Notranjskega 24. junija. [Izv. dopis.] Kakor smo se nadejali, tako se je tudi zgodilo, volitev našega državnega poslanca g. A. Obreza je bila enoglasna na obeh voliščih v Postojni in Logatci. V Postojni je volilo 89, v Logatci pa 62 volilnih mož. Da je volitev v Postojni enoglasna bila, pripisati je le narodnej zavednosti in možkej besedi volilcev, kateri so v pravem času besedo dali, da bodo svetu pokazali, kako morajo narodni volilci na volišče stopiti. Slava jim! O tistem znanem „pridigarji“, kateri je **edino** iz tega namena v Postojno prišel, da bi narodno slogo

Prava bura se je zdaj vzdignila na siromasne Kosmasa; menda bi ga bili vrgli Požežani na ulico čez čitalniška vrata, ko bi jih ne bilo sram zaradi bečkih bogatašev, kateri niso razumeli, kaj govori Kosmas in zakaj da vsi drugi kričijo nad njim.

Kosmas je potem pobral svoj klobuk, pa je odšel, a Požežani so bili koj veseli in dobre volje, da so se rešili sitnega Kosmasastega Makabejca.

Potem ko sta bila bečka trgovca večjo stran dožic uže odpravila v Trst, ko sta vrh tega napravila za nekaj tisočev dolgov, jih je naenkrat zmanjkalo obeh, zginila sta oba skupaj z damo, in Požežani se niso mogli prečuditi, kako bi moglo to biti, da ta dva lepa, dobra in bogata Dunajčana ne bi bila poštena.

Bila sta „švindlera“, eden prodajalec švajcarskih ur, drugi trafikant iz Beča in od tod ure in cigare — na denarje pa še dandenes čakajo nekateri Požežani, ako niso mej tem uže pomrli. Ko nij bilo bogatih Dunajčanov več v Požegi, je smel Kosmas zopet v čitalnico hoditi.

podrl, izpregovorim o svojem času par besedij. Denes povem le še toliko, da so se denes popoldne po volitvi v Postojni volilci postojnskega, bistriškega, vipavskega in senožškega okraja dogovorili, na kateri način bodo vse svoje želje in težnje g. Obrezu naznanili.

Iz Radovljice 24. jun. [Izv. dopis.] Srce mi je huje bilo, ko se je bližala 9. ura volitve. Govoriti nijsem upal. Na obrazu mi je menda lahko vsak volilec bral, kaj mislim in čutim. — Zopet tihota, kajti privlekel se je odpadnik. V srce se mu je videlo, da ima črno dušo, ker šel je tihotapno mimo nas. Mimo nas in proč.

Zopet radost. Prišli so naši čvrsti Gorenjci, vsakemu je bilo znano zakaj. Samo jeden je tožil, da je listnico doma pozabil. Vroče mu je bilo. Pojdi k okrajnemu glavarju, dobiš drugo. Bode ti jo dal ali pa ne. Šel je.

Volilci se zberó v graščini in čakajo. Neki pisac z več nosovi „šnofa“ okolo nas, sem ter tja sega v roko. Vrata se odpró in veličastno stopi marsikateri sivi starček čez prag z nado v svojem poštenem srcu, da denes bo tudi on rešil narodovo čast.

In tako je bilo. Volitve se pričnó. Zberó se možje v komisijo, in šlo je po vrsti Hohenwart, Hohenwart, Hohenwart. Dvakrat se čuje Preširen. Menda sta bila dva volilna moža iz nemške „Bele Peči“. Torej je grof Karel Hohenwart jednoglasno za državnega poslanca gorenjskih kmetskih občin izvoljen. Živio in slava!

Iz Istre 24. junija. [Izviren dopis.] V soboto so bile volitve volilnih mož v Žminju, ki so za našo stranko popolnoma dobro izpale, kajti voljenih je 9 odličnih narodnjakov, ki bodo ko skala stali trdni in 30 t. m. vsi glasovali za g. Dinko Vitezića. Posebna hvala, da so volitve tako izvrstno izpale, gre g. župniku Orliču, najiskrenejšemu narodnjaku isterskemu, ki je v Žminju narodno zavest uže toliko prebudil, da se irredentovci še k volitvi ne upajo. Njegovo delo je tudi, da so Žminci pri zadnjem seji jednoglasno sklenili, da mora občinski zastop izključljivo le hrvatski uradovati in da mora biti za naprej tamošnja šola izključljivo slovanska. Nadejati se je, da bodo tudi druge občine vrle Žminjce kmalu posnemale. —

V Novej Gradiški je bil tačas župnik Stefica Muzler, stari nekdanji varaždinski gimn. ravnatelj. Ker je Kosmas ravno v Cerniku na 14 dnevnej urbarskeji komisiji bival, se je neko jutro vrgel v parado, je dal zapreči kočijo cerničke gosposčije, katero mu je bil francoski gospodar dal na razpoložbo, ter se je odpeljal k svojemu nekdanjemu ravnatelju. Starček nij prav verjel, da se je dopeljal k njemu Kosmas. „Je-li mogoče!“ je vskliknil, potem pa je izpraševal za vsakega pojedinega ónih slovenskih dijakov, kateri so bili pritekli pred leti v „refug'um peccatorum“ varaždinski, in kateri so takó krasno znali popevati. Nij se mogel zadosti načuditi, ko mu je Kosmas povedal, da je Schlitz pater Benediktinec, Šnaider kaplan, Esop misijonar v Ameriki, Šajtravec kaplan, Lukas pater minorit itd. „A! a! je-li mogoče! drago mi je, vedno drago, da to čujem!“ Potem je še rekel, kako mu je svest mirna, ker dobro činil in pomagal na noge, katerim je tu pa tam spodletelo bilo in kateri so pribežali pod njegovo okrilje iz slovenskih gimnazij.

Včeraj 23. t. m. je bila pa volilna borba v Pazinu, toda kaj pravim? — o borbi se še prav za prav ne more govoriti, kajti irredentovci so takoj sprevideli, da je ves njihov trud brezvpešen. Narodna večina je bila tako ogromna, da so se nekateri nasprotniki sramovali in volilno bojišče zapustili, pred ko so glasovali. Važna je bila ta volitev posebno tudi radi tega, ker je pokazala, da je okolica Pazinska narodno probujena in da so naši kmetje stalni in zanesljivi, tako da se smemo pri prihodnjih volitvah v občinski zbor gotove zmage nadejati.

V Pazinskem okraju ima Vitezić gotovo večino, kajti tudi Boljun, kjer se denes volitev vrši, bode gotovo narodno volil. Le Labin in Plomin sta zgubljena kraja, ker nij tam nobenega, da bi ljudstvo prebudil. Žalibog da smo tudi v Tinjanu propali, da si je tam narodna zavest jako prebudjena. Urok tej zadnej prikazni nam še nij znan, a najbrž bode ta, da je ljudstvo pri irredentovcih zelo zadolženo in nehotó moralo proti lastnej materi glasovati.

Volilni izid v Pazinskem okraju je onda sledeči: Pazin 22, Žmin 9, Boljun 6, skup 37 narodnih glasov; Labin 12, Plomin 6 in Tinjan 7, skup 25 protinarodnih glasov. Ker sta druga dva okraja, ki za Vitezića volita popolnem narodna, je torej zmaga naša gotova, in g. Vitezić bode skoraj jednoglasno voljen, mej tem ko bode protikandidat baron Lazarini iz Labina, kateri ne more v svojem oklicu drugih zaslug si naštetiti, kakor da je v Istri rojen in odgojen, le kakih bornih 25 glasov vlovil.

Iz Trsta 24. junija. [Izv. dopis.] Mimgrede hočem nekoliko napak tukajšnjih društev omeniti. Tako ima jedna čitalnica mnogo berila, druga nič; v enej se predstavljajo gledališke igre bolj redko kot nekda, a v drugeji nikdar, ker je gospodičinam milozvučna slovensčina preokorni jezik in jim medena italijanščina gladkeje teče, ne marajo na deske, tiste pak igrati ne smejo, ki imajo spretnost in veselje k temu, da njih slave ne zatemne. — Duhovni, učitelji in učiteljice, sosedi čitalnice se ogibljejo narodnega društva, ud nij celo nobeden.

Učiteljice bi morda še katerikrat prišle k veseliam, celo sodelovale bi, a kaj češ, — bati se je, da pride v dotiko s to ali ono jej

Muzler je bil človek, ki je rad prizanesel mladeži male pregreške, nij hotimice upropastil nikoga, ampak pomogel je rad, kjer se je pomoči dalo. Zaradi ruske himne nij nobenega spodil z gimnazija, celo mali rogovilež je kaznil blago.

Zato se mu je poklonil Kosmas v Novej Gradiški, ter mu je izrazil zahvalo v imenu bivših slovenskih dijakov pribeglih v Varaždin. — Ko je sprevajal Muzler Kosmasa do kočije, se mu je s prstom zagrozil, ter rekel: „Slušao sam ja, kako ste vi pevali kod Sekovanića:

„Und die Herren Professoren
Mit den langen E.....!“

„Ta pesen se nij ticala varaždinskih profesorjev, ampak je bila namenjena nekaterim znancem iz prejšnjih let!“ je odgovoril Kosmas, potem pa se je odpeljal nazaj v Cernik in je mislil na vse svoje dobre profesorje, katerih je bilo precej od Grašiča Šlankelovega v Celji pa do Kračmanovega Valjavca v Varaždinu.

„nesimpatično“ gospodičino, — ter raje doma ostane.

Jedna čitalnica imenuje se kmetska, a okoličanov udov bi na prstih ene roke mogel uže naštet. Čas je, tej malomarnosti konec storiti, in nadejati se je, da merodajni faktorji svojo dolžnost spolnijo, da postane kmetska čitalnica to, kar je nekaj bila.

Toži se tudi včasih čez tako slabo vino, drago pivo, a to je menj važno, vsaj je voda zdrava in cena pijača, se bomo učili štediti in varčni biti. Našlo bi se še marsikaj napak, a naj zadostuje ta cikel. To so rane, katere dalje prikrivati bi bilo pregrešno. Čitalnice pri nas so neobhodno potrebne, posebno zaradi tega, ker naš materini jezik néma one veljave v učilni in uradu, kakor mu po božjem in naravnem pravu pripada. Ta je jedini prostor, kjer naše narodne svetinje neomadeževano ohraniti moremo, treba je dobro čuvati.

Tako živahnost, kot je nekaj bila v čitalnicah, je skoro teško pričakovati; marsikatero, tukajšnja društva podpirajoče večje moči, nij več mej nami, marsikdo se je postaral, še več se jih je ulenilo. A obupati nj; društvene razmere morajo se zdatno zboljšati, ako narodni krogi le polovico tega storé, kar jih sveta dolžnost veže. — Torej na delo narodnjaki. Z malomarnostjo proč, in spominjajmo se gesla: V edinosti je moč.

Iz Reke 22. junija. [Izv. dop.] Naši Rečanje so se še zmirom izkazali kot ljudje usmiljenega srca, — ne morejo gledati svojega bližnjega v pomanjkanju. To so pokazali, ko so poslali Magjarom v Szegedin 18.000 gold., torej pride na vsako glavo 1 gold. Zdaj je zopet voda veliko škode napravila v górenjej Italiji. Rečanje so brzo stegnili svoje darežljive roke, ter so uže nekaj novcev nabrali. Nek M. je dal 35 gold. ter položil temelj. Drugi za njim je pa dal 70 kr., koliko so pa uže nabrali, se ne ve. Sploh se vidi, da Rečanje radi pomagajo, zato naj se le vsakdo, ki mu voda kvar dela, obrne na usmiljene reške brate, gotovo mu bo pomagano, — razen slavonških (in sploh Slovanov) Posavcev, kateri so silno škodo trpeli vsled povodnji, ali Rečanje so jih grdo prezrli, svoje brate po narodu, ter podpirajo oddaljene in tuje Magjare in Italijane. Neki grof, tako se govori, dal je za Szegedince več 100 gold., a za Posavce 1 gold. av. velj., da s tem pokaže svoje sovraštvo do Slovanov.

Iz Črne gore prišel je te dni neki Rečan, ki je šel v početku vstanka v Hercegovino. Bil je v več bojih ranjen, nazadnje v črnogorskeji službi in pri obleganju Nikšiča. Akopram je bil večkrat ranjen, je baje še silno močan, ter prav rad pokaže, kako se miza v ustih nosi.

V našem mestu je realna gimnazija, v kateri se predava v italijanskem jeziku, če tudi bi zadostovala hrvatska gimnazija v Reki. Obiskovalcev ima vrlo malo, kakor se govori, akopram velja ogersko državo 50000 gold. na leto. V nekem višjem razredu je jeden cel dijak, v drugem zopet tri. Najpametneje bi bilo, ako bi še te stekli v hrvatsko gimnazijo, katera je tudi v Reki, vsaj reški dijalekt tako znajo vsi, čeravno je „šentano kuriozen“, rešpehtarjeva kuharica naj se le skrjuje pred njim. Najboljši dokaz, kako to realno gimnazijo, katera je postavljena od Magjarov v bran slovanskemu življu na jadranskem morju, Rečanje sami čislajo, kaže sledeča dogodba, ka-

tero sem slišal iz ust pravega Rečana: „Tukajšen premožen trgovec je poslal svojega sina, kateri je naredil na realnej gimnaziji maturo, na Dunaj, da se tam izšola na visokih šolah. Ko pride čez leto in dan domu k očetu, zagleda neki večer polao luno, ter reče očetu ves začuden: „Čača, čača, na Dunaju imajo ravno tako luno.“ A oče izdihne iz dna duše in odvrne „Ah tužni moji novci.“

To leto se je prikazalo mnogo morskih psov v jadranskem morju in tudi v kvarnerski zaliv zahajajo. Ta riba je zelo nevarna za ljudi kateri se kopljejo v morju, ker pride prav na kraj, prigodilo se je tudi, da je prevrnila mali čoln. Prejšnja leta se je večkrat primerilo, da je katerega neprevidneža pohrustala.

Domace stvari.

— (Vsem gg. ljubljanskim narodnim volilcem) naznanjamo, da je drevi, ob osmih zvečer, v čitalnični dvorani volilni shod. Naj se ga obilno udeležé, ker pojde o končnem sklepu gledé meščanskega kandidata za ljubljansko mesto.

— (Z Dunaja) smo dobili včeraj kasno telegram: „Vesela družba slovenskih dijakov na Dunaji volilcem in novoizvoljenim poslancem trikratni gromoviti: Živeli!“

— (Kresovi.) Pripovedujejo, da se je z visocih gor letos na kresni večer izredno mnogo kresov videlo. Staroslovansko praznovanje solnčnega obrata se zopet vedno bolj oživlja, odkar ljudje vedó, da je ta stvar naroden običaj. — Z Goriškega se nam piše o tem: Milo je o času gledati, kako po ogoljenih gorah, kamor se je miroljubni Slovenec, pregnan od tujca s plodovitih poljan, umaknil, le tam udan v svojo osodo, po teh gorah Slovenec berač, se z nadlogami vsake vrste ohranil vendar še svoj jezik, najdražjo svetinjo z marsikatero lepo narodno šego

vred, že Kresni večer kresove, jasno pričajoče, da še živi, in da ima brate Slovane, in da se to po nobenej ceai ne da odtrgati, vedóč, da sicer mora v goltancu sovraga mu poginiti. Pričali pa so ti kresovi — goreči krog iznarodjenega mesta goriškega (— bilo jih je več v Solkanu, na Sveti gori edea, in drugod po gričih so se svetili —), da Slovenec Kimovcem z gnjevom hrbet obrnivši, izvoli sebi zastopnike, ki vedno se bodo potoevali za svete mu pravice.

Javna zahvala.

Podpisanemu društvu so došli doneski za ustanovo in povzdigo prostovoljne požarne straže v Dolenjem Logatcu od več prijateljev in dobrotnikov tega koristnega in blagega zavoda.

Društveni odbor si torej usoja vsem darovalcem za ustanovino in sicer: slavnemu upravnemu odboru c. kr. priv. graške vzajemno zavarovalne banke 80 gld. gospé Leop. Mulley 50 gld. slavnej direktorji južne železnice 50 gld. slavnej zavarovalne banke „Riunione Adriatica di Sicurtá“ 15 gld. c. kr. okr. glavarji v Logatcu gosp. J. Mahkoto 10 gold. gosp. Rossitu trgovcu z lesom 10 gld. svojo najtoplejšo zahvalo tu javno izrekati.

Dolenji Logatec dne 24. junija 1879.

Društvo prostovoljne požarne straže v Dolenjem Logatcu.

Tržne cene

v Ljubljani 25. junija t. l.
Pšenica hektoliter 6 gld. 93 kr.; — rež 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 5 gld. 04 kr.; — prosó 4 gld. 71 kr.; — koruza 4 gold. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 75 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 70 kr.; — špeh frišen — gl. 54 kr.; — špeh povojen — gl. 60 kr.; — jajce po 1³/₇ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 58 kr.; — teletnine 54 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.

Dunajska borza 25. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovoih	66 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	85
Zlata renta	77	65
1860 drž. posojilo	126	35
Akcije narodne banke	824	—
Kreditne akcije	262	75
London	115	90
Srebro	—	—
Napol.	9	23
C. kr. cekini	5	47
Državne marke	56	90

Tušci.
24. junija:
Pi slonni: Barweis iz Dunaja. — Walcher iz Gradca. — Verli iz Karlovca. — Wango iz Irbiča. — Wuntsch iz Dunaja.
Pi matični: Hirsch Gramatika iz Dunaja. — Stern iz Kanje. — Bajardi iz Gradca. — Polak, Čvit iz Dunaja.
Pi bavarskem dvoran: Trojatski iz Doba. Pri avstrijskem cesarju: Babit iz Žavca. — Polz iz Dunaja.

Pes izgubljen.
Dne 21. junija se je pri Litiji izgubil pes; ta je svitlo rumen židan pinč, prav majhen, do glave ostrizen, in sliši na ime „Sauf“. Kdor ga je našel, je prošén, naj ga v gradu Slatenku pri Šmarternem poleg Litije oddá in dobi 5 gld. najdenine. (289)

Zaradi izseljenja!

Reelna razprodaja!

V kratkem času bomo morali svoja prostora izprazniti, zato bomo pričeli **z dnem 15. junija t. l.** za malo časa

pošteno razprodajo

svoje zaloge sukna, platna, manufakturnega in modernega blaga, in tudi

šivalne stroje vseh sistemov

po jako znižanej ceni.

Razprodalo bode se popolnem tudi posamne reči, kakor:

solnčnike, slamnike, blago za tkanje, perilo, lišpi, traké, gumbe in ovratnike.

Slavno p. n. občinstvo vabimo uljudno za nakupovanje ob tej mu ugodnej prilici.

Z vsem poštovanjem (281—5)

G. Schmid & Comp.,

v Celji, poštna ulica št. 36,

trgovina s suknom, z običajnim, manufakturnim in modnim blagom, in zaloga šivalnih strojev.

Zaradi izseljenja!